Секція. Економіка та управління національним господарством

ІННОВАЦІЙНІ СКЛАДОВІ СОЦІАЛЬНО - ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Мельник Вячеслав Вікторович
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та соціально–поведінкових наук
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

В основу соціально-економічного розвитку економічно розвинених країн покладено інноваційну модель розвитку. Проте в Україні сьогодні домінують перша і третя моделі: ресурсна без високотехнологічного виробництва та інтелектуально-донорська, які у стратегічній перспективі мають порівняно низький рівень ефективності, оскільки призводять до виснаження ресурсів країни, до витоку факторів виробництва національної економіки за кордон і унеможливлюють забезпечення високих показників рівня добробуту населення [4, с. 51].

Інноваційна модель являє собою сукупність взаємозалежних та взаємодоповнюючих елементів, головними з яких є такі як система продукування наукових знань та інновацій; система освіти та підвищення кваліфікації; система комерціалізації наукових знань та інновацій; система використання інновацій; система управління і регулювання інноваційним розвитком економіки.

Досягти позитивного результату можна лише за умови, що кожному з перелічених вище елементів інноваційної моделі надається належна увага на всіх рівнях розвитку економіки. На сучасному етапі виділяють наступні моделі інноваційного розвитку [2, с.79]: Активна дифузія інновацій (передбачає, в свою чергу, взаємодію уряду з науковими установами, вищими закладами освіти, підприємствами й організаціями); Державна підтримка інноваційних форм (спрямована на державну підтримку національних інноваційних структур); Локальне інноваційне середовище(формування і розвиток наукових парків, технопарків, технополісів, територіальних науково-технічних центрів); Модель СНД (грунтується на науково-

технічному співробітництві між державами, підприємствами та організаціями); Міжгалузеві науково-технічні комплекси (подібна до моделі локального інноваційного середовища й охоплює ті ж чинники.); Світового співробітництва (передбачає активну участь України у міжнародному науково-технічному співробітництві і широкому обміні науковими результатами та новими технологіями).

Для сприяння розвитку інноваційної діяльності потрібно якнайшвидше реформувати існуючу в Україні систему оплати праці з метою підвищення її цінності. Якщо фізична і інтелектуальна праця стане належно оплачуватися, то перед підприємцями постане проблема її економії. Це може дещо збільшити рівень безробіття і посилить конкуренцію на вітчизняному ринку праці. Але і змусить почати економити енергоресурси, інші фактори виробництва, підвищувати продуктивність праці. Розроблення та впровадження новітньої техніки і технології стане основним способом ведення конкурентної боротьби, завоювання нових ринків збуту. Це сприятиме збільшенню попиту на розумову працю, інженерів, здатних ефективно працювати в умовах економічних змін, підприємців-новаторів, здатних впроваджувати не лише традиційну, імітаційну чи залежну інноваційну стратегію, а й розробляти наступальну стратегію, що потребує високої кваліфікації та великої організаційної роботи, аби вивести підприємство на лідируючі позиції не лише на вітчизняному, а й на світовому ринку [1, с. 226].

Ефективність інноваційних процесів значною мірою визначається тим, яким чином всі його суб’єкти взаємодіють між собою в єдиній інноваційній системі [3, с. 14].

Перше – систему науково-дослідних інститутів та університетів (що перетворюють знання в прикладні розробки і технології).

Друге – підприємства реального сектора (які формують попит на інновації і технології та створюють конкурентоспроможну продукцію).

Третє – уряд, який формує політику у сфері науки і технологій, створює підприємницьке середовище для конкуренції й інновацій (забезпечує оптимальне поєднання людських, фінансових ресурсів та знань для їх продуктивного використання).

Четверте – сукупність фінансових інститутів і механізмів для фінансування бізнес-проектів на всіх етапах їхньої реалізації від ідеї до впровадження [3, с. 15].

Список використаних джерел:

1. Зянько В.В. Новаторство – основний напрям розвитку стратегічного менеджменту//Вісник УДУВГП. Економіка.: Збірн. наук.праць – Рівне, 2003. – вип. І (20). – С. 224-229.

2. Крупка М.І. Фінансові інструменти державного регулювання та підтримки інноваційної сфери // Фінанси України. – 2001. – № 4.– С. 77-84.

3. Ніколаєнко С. Національна інноваційна система України: формування та проблеми реалізації // Інтелектуальна власність. – 2007. – № 6. – С. 13–19.

4. Тувакова Н.В. Ретроспективний аналіз інноваційних моделей економічного зростання// «Фінансовий простір», 2011. – №3. – С.49-53